

Книга за Христос и различните пътища към Него

Автор: Епископ Николай Велимирович, превод Надежда Юркова

“Индийските писма” на св. Николай Велимирович са една от перлите на богатото литературно наследство, оставено от този забележителен църковен писател на миналия век. “Индийските писма са създадени при първото заточение на св. Николай в манастира Любостиня, където немците го затварят от юли 1941 г. до декември 1942 г. Жанрът на творбата, избран от автора е много оригинален. Това е изключително дълбока, проникновена кореспонденция, в която участват герои, които на пръв поглед нямат нищо общо помежду си: индийски брамини (*висшата каста в индийското общество*) и кшатри (*каста в индийското общество към която принадлежат военните бел. прев.*), сръбски учени, араби-мюсюлмани, монах-светогорец и др.

Обединява ги само едно – любовта един към друг и искреното желание да намерят истината в Бога, да спасят душата си, да послужат за спасението на ближните. И обстоятелствата на техния живот, и протичащите в него събития, отразени в писмата – всичко свидетелства за това, че както откриването на търсената истина, така и спасението е възможно само в Христа. А всички останали пътища водят на никъде, в някаква страшна безизходица, от която е невъзможно да се излезе със собствени сили. При цялата си “художественост” “Индийските писма” представлява изключително съдържателно произведение, източник на сериозни познания. В някакъв смисъл те разкриват скритите кътчета на душата на два много своеобразни народа – сръбския и индийския, говорят за тяхната вяра и съмнения, история и настояще, стремежи и скърби. Книгата на св. Николай Велимирович е за тези хора, индийците и сърбите. Но по-точно, тази книга, както и всички други негови книги, е за Христос, за различните пътища към Него. Или още по-точно – за това как Христос Сам става за всеки човек, искрено търсещ Бога, единствен истински път.

Из предговора към руското издание на книгата

Българският превод на "Индийските писма" е направен по

http://www.rastko.org.yu/svecovek/duhovnost/vlnikolaj/vlnikolaj-indijska_pisma.html

Писмо 1

Три пратеници пишат на махараджата на Малабар

Селям, светейши ни махараджа!

Съобщаваме ти, че преминахме от същинска Европа на Балканите и ето ни в Сърбия, централната балканска държава.

Досега ние съвестно и точно те уведомявахме с писмата си, описвахме впечатленията си - нашите наблюдения над европейските народи. Всички те са много далечни от нас в мислите си, в сърцата си и в идеалите си. Нашето общо заключение е, че Европа е болящ, който се преструва на здрав; мракобесник, който се

преструва на умен; сиромаш, който се преструва на богаташ и безпомощен, който се преструва на силен.

Главната причина за това падение на Европа е отпадането от Бога. “Ние изоставихме Бога и Бог изостави нас”, каза ни един германски пастор. Във Франция чухме от някого следната саркастична мисъл: “Някога Христос яздеше осел, а сега осли яздят Христос”.

През цялата година от нашето пътешествие из европейските страни ние упорито се стараехме да видим връзката между хората и божествата, връзката на земята с небесата, тоест, онова, което у нас в Индия е съвсем очевидно и набиващо се на очи! Ах, онова, което е най-важно в живота на човека! Как жадувахме да видим в някой дюкян гледката, която е така обичайна у нас в Бомбай и Калкута, а именно: в определен момент търговецът да се обърне с молитва към Бога, докато мющериите чакат. Но напразно! Никъде и в нито един случай. Те само в неделя отиват в храма за молитва, и то толкова малко на брой, че това е поразително. Изследвахме, смятахме и пресмятахме, че само един от стотина граждани знае за храма и отива там за молитва, и то само в неделя. Това означава, че в град от 30 000 души – а такива градове в Европа са много – 3000 души ходят в храмовете за молитва веднъж на седем дни.

Опитваме се да си представим колко нещастен би бил ти ако чуеш, че само един на сто души в малабарското царство се моли на Бога, о, ти, най-прозрачния от лотосовите цветове!

В Европа хората търсят истината в науката и правдата в еднаквостта. Това са две напитки, с които се опива това бяло човечество. Но докато ги изследвахме разбрахме, че и в едното и в другото питие има повече отрова, отколкото сладост. Нито истината е в науката, нито правдата е в еднаквостта. Но да се говори на европейци срещу науката и уеднаквяването е също така напразно и дори опасно, както да говориш на пияници срещу виното и ракията.

Европейските учени от университетите и академиите ни приемаха с учтивост без любов и ни каниха да изнасяме лекции за Индия. Когато им предлагаме да говорим за религията, за божественото, за монашеските мистерии, за мъдростта на Веданта и подобни теми, те с презрение ни отказваха, а вместо това ни предлагаха да говорим за икономическите условия в Индия, за политическите права на гражданите, за минералните съкровища на отечеството ни, за статистика на населението, животните, износа и вноса и всякакви неща от този род. За всичко само не за Бога, не за тайната на човешкото същество преди раждането и след смъртта. Бяхме отчаяни от това. Вдишвахме въздуха на Европа като отрова.

Сега дишаме малко по-леко, тук, на Балканите. Но и затова скоро ще ти пишем. Нека бог Вишну умножи дните ти и укрепи твоето здраве. Нека цял век си по-здрав и по-богат от нас, както твоят златен престол е извисен над триногите столчета на малабарските селянци.

*Пандит Гаури Шанкара,
Рама Ямуна Сисодия,
Теодосий Мангала*

Сисодия пише на своя брат Арджуна

Селям, драги ми Арджуна.

Мислехме, че ще преминем бързо през Балканите, уморени и нажалени от впечатленията си от Европа. Бързахме да се върнем час по-скоро в нашата драга Индия. Мислехме, че Балканите са една незначителна покрайнина на Европа, без всякаква оригиналност и не представляваща интерес за нас. Защото, знаеш, че ние в Индия почти нищо не сме чували за Балканите, както например и балканците не са чували почти нищо за нашия свят град Бенарес или за будисткия Тибет. Но много сме се излъгали. По съвет на известния приятел на Индия в Лондон, сърбинът Митринович, ние се спряхме в Сърбия.

Първата ни изненада бе, че получихме покана от двора да се представим пред краля на Сърбия. Крал, това е махараджата на Сърбия. Кралят ни прие с простодушна любезност. Тримата му синове разговарят с него на френски, а помежду си на английски. Това ни учуди. Защо да не говорят на езика на народа си?

Кралят най-напред ни попита как живее народът в Индия. След това ни попита каква е била мисията ни в Европа – политическа, икономическа или културна. Отговорихме му, че светейшият махараджа от Малабар ни е изпратил да изследваме духа, душата и характера на европейските народи, и да научим основните причини за страшната Световна война, от която и нашето далечно отечество не бе пощадено.

- Вашият махараджа – каза кралят – трябва да е велик мъдрец и Божии човек, след като е предприел нещо такова. Но кажете ми, благородни господа, ако не е тайна, до какви заключения достигнахте? Тоест, какво е предизвикало последното световно клане?

- Безбожието, като зла майка на две зли дъщери: себичността и насиетието.

- Така е, така е! възкликна кралят с радостна изненада, както ако врачка познае нечия обърната карта.

В понататъшния ни разговор, когато казах, че съм Кшатри (*воини, администратори и царе (раджи) бел.пр.*) и че след религията, най-много ме интересува войската, той ни покани на оглед на гвардията си през първия ден от Възкресението. А това е най-големият християнски празник, който прославя възкресението на Христа от мъртвите.

- Как го казахте? – попита кралят – Вие казахте, че Вас, като Кшатри, най-много ви интересува войската след религията. Значи ли това, че Вашата класа, воинската, кшатрийската, все пак се интересува малко повече от религията, отколкото от войската. Така ли е?

- Така е, светейши махараджа – отговорих аз – За всички класи в Индия, тоест за брахманите, кшатрите, вайшите и парите, религията е преди всичко и над всичко останало. Всичко е под религията и в светлината на религията.

Кралят, сякаш малко натъжен, се вгледа в далечината и каза:

- Така е. Именно така трябва да бъде навсякъде и във всички народи.

В деня на Възкресението бяхме в дворцовия храм. Божествена служба служеха свещеници в златоткани одежди. Както по-късно научихме, при християните божествената служба показва драмата на живота на Христос Месията. Пееше се една и

съща песен, ту протяжно и тържествено, ту бързо и звънливо - почти танцувално. Пееха я безброй пъти. Песента гласи така:

“Христос воскресе из мъртвих,
Смертию смърт поправ и
Суцим во гробех живот даровав.”

Наистина чудо и мистерия. Аз целият треперех от някаква неразбираема треска. Нашите християнски мисионери в Индия са безкрайно бедни в сравнение с този израз на величествения Месия, победител на смъртта. Свещеникът проведе някаква беседа, много вълнуваща. Аз помолих нашия брат Теодосий Мангала да се постараете да я преведе на хиндустански.

На края на службата всички присъстващи пристъпяха към краля и му честитиха празника с тези думи: Христос Воскресе, а кралят на всеки един отговори: Воистину Воскресе!

На излизане от църквата отидохме на оглед на кралската гвардия. Гвардейците бяха в своите парадни костюми, изпълнени с цветове, което бе особено приятно за очите ни. Всички войници са прекрасни младежи, по възраст и по красота. Като нашите Кашмирци и хималайски бойци. Тръбене възвести идването на краля. Според това което ми обясниха, тръбната ария дава тон за “Кралят ни идва! Кралят ни идва!” Когато настъпи тишина кралят поздрави войската с думите: Христос Воскресе, братя! На което отвърна гръмогласен отговор от стотина млади гърла: Воистину Воскресе!

Във вълнението си казах: тук хората не се шегуват с вярата. Това за нас е нечувана и невиждана гледка, един владетел да поздравява войската с най-неизвестния и най-невиждания факт от човешката история – Възкресението Хростово. Той поздравява с констатирането на факта на Христовото Възкресение, а неговата войска отговаря с потвърждение на този факт. Воистину Христос Воскресе! Тук няма шега с вярата, подобно на Индия!

След военния парад закусахме в двора. Тук се раздават варени яйца, оцветени в червено в знак на радост. В знак на радостта от победата на Христос над смъртта. Наистина прекрасно! След това започват да чукат яйцата си: краля и кралицата, и техните деца, и офицерите, и всички присъстващи гости. Един държи яйцето в ръката си, а другият удря. Онзи, който удря казва: Хростос Воскресе! А този, който държи отговаря: Воистину Воскресе!

Когато излязохме на улицата, от всички страни чувахме поздрава: Хростос Воскресе и Воистину Воскресе. Никой не казва Добро утро или Добър ден, а Хростос Воскресе и Воистину Воскресе! Вестниците са с уводни статии, озаглавени: Хростос Воскресе и Воистину Воскресе! Въздухът е пропит с този поздрав. Бих казал, че дори птиците чуруликат и листата шумолят, и големият Дунав напява тези думи: Христос Воскресе и Воистину Воскресе!

Ах, мой Арджуна, за първи път, откакто се отделих от Индия, усетих радост в сърцето си. Хвала на богинята Кали, на която винаги мислено принасям жертви. А ти не забравяй да й принесеш жертва от мое име по нашия обичай.

Любящият те брат Рама

Дописка на кореспондента на “Таймс” от Делхи

Снощи се завърнах от град Пури, който, като свят град, конкурира Банерес. Още чувам в ушите си денонощните възгласи на поклонниците “Джаганат! Джаганат!”. Поклонници от цяла Индия се стичат тук в знаменития храм на бог Вишну. Щом пред погледа им се открие този хилядолетен храм, те развълнувано възклихват: “Джаганат! Джаганат!”.

В Пура човек попада във верска и мистична атмосфера, а в Делхи в атмосфера политическа. Там архаизъм, а тук модернизъм. За жалост, модернизъм не само в най-добрата, но и в най-лошата си форма - даже в политически и обществен анархизъм. Тези дни цял Делхи е развълнуван от един анархистичен заговор, който бе навременно разкрит. Като заговорници се споменават имената на няколко уважавани индийци и на няколко непознати странични лица. Заговорът е бил инициран от известната Гладис Фаркхарсън, която е успяла да се сгоди за кшатри не от любов и не заради брака, а само, за да ѝ послужи той като оръжие в нейните превратни планове. Пред съдията тя каза, че е англичанка от Лондон. Като свой адрес в Лондон е посочила улица и номер на къща, където, по моему, се намира теософската книжарница “Луизак”. Споменавала е някаква “Индоевропейска школа”, която била управлявана от някакъв учен сърбин. Казва, че в тази школа се извършвала идейна подготовка “за подобряване на положението в Индия”. Съдът не може да вярва на нейните думи и търси данни за нея. В Делхи са пълни с различни догадки. Но в Делхи, където никога не липсва огорчение от Европа, се чувства нарастване на горчивината, заради тази съмнителна особа.

Разбира се, не цяла Европа е виновна, че някои хора в Индия лесно се поддават на влиянието на европейските жени. Така цяла Индия се бе поддала на теософското учение на г-жа Блаватска и г-жа Ан Безант. И двете дами станаха любимки на Индия не заради някаква своя особена мъдрост, а поради омразата си към християнството. Може и храм да им издигнат и да ги наредят сред божествата. А сега, когато се появи някаква Гладис Фаркхарсън, не наподобяваща госпожите Блаватска и Безант, в Делхи се чуват възгласи: “Вън от Индия, европейски жени!” или: “Остава само Европа да ни прати жени да ни учат и да ни съдят!”. А когато ги поучаваха Блаватска и Безант същите тези хора им ръкопляскаха.

Ето такава е толерантността тук в Индия, където всеки студент щом отвори уста хвали индийската толерантност и хули европейската нетолерантност.

Писмо 31

Пандава, началник на Бенарес, пише на Рама Сисодия

Желая ти мир, блажена мокша на душата и светлина на нозете ти. В Бенарес всичко върви по старому. Поклонници, жертви, дим, умирање. Всеки ден палят множество мъртъвци на брега

на Ганг и техните овъглени тела се спускат в реката. Мисля: колко ли човешки тела досега е приела Ганг и отнесла в морето и то за хиляди години! Ако всички тела се трупаха едно над друго би се появила планина, която би надскочила Хималаите. Цяла Индия ражда тела, а Бенарес ги изпраща на подземния бог Яма. Така ми се струва. И аз се чувствам тук повече сред мъртви отколкото сред живи; и повече в царството на Яма отколкото в царството на бог Брахма. Какво е човешкият живот преди Майите, измама, призрак или сянка? Днес ни има утре ни няма. Нима утре не може да се случи да запалят и моето тяло в огъня и да го бутнат в Ганг. Въпросът е само в какво ново тяло ще се яви моята душа: дали в човек или в слон или в маймуна или в орел или в кит. Няма човек и няма бог, който да може да спре колелото на новото раждане и мъчение в тази житейска Самсара. Така учат Ведантите и Пураните и Упанишадите. Само Сундарар Даш, твоят гуру започва да учи нещо ново. Той всеки ден идва и говори, че Индия се намира в края всичко старо и в началото на нещо ново. И постоянно повтаря, че хората не могат по никой начин да се спасят благодарение на собствените си усилия без извънчовешка помощ. И още предсказва, че тази извънчовешка помощ ще ни даде Метрийа или Месия, който трябва да ни се яви след Гаутама Буда.

Но може би теб това няма да те заинтригува толкова, колкото една чудна вест, която днес ми донесе Сундарар. Тази вест касае дома ти. Заради нея подхванах и това писмо. Сундарар ми казва, че е срещнал тук, в Бенарес, известен монах на име Кумара Рам. Той е един хималайски бикшу, който рядко посещава Бенарес. Спомням си, че само веднъж съм го виждал тук, в Бенарес. Но за него говорят, че когато се спусне от гората сред хората предизвиква някаква изненада, за която се говори с години.

Сега твоят гуру Сундара разказва как Кумара е пребивавал в Малабар сред християни, но не европейски християни, а наши, индийски християни. Няколко месеца е слушал християнски свещеници и монаси и е наблюдавал техния живот. След всичко видно и преживяно в Малабар Кумара нещо се замислил и умълчал.

Сундарар още ми каза, че Кумара му е разказвал как много му харесват житията на християнските светци. И във връзка с житието на някакъв английски светец Албан [viii], двамата се готвят да направят нещо за освобождаването на Арджун, твоя брат Арджун, който сега е затворен в тъмница. Но всичко това Сундарар процеди през зъби. Виждам, че крие някаква тайна. Каква е тази тайна ще разберем по-късно. Кумара само върти глава и шепне: Свети Албан! Свети Албан! Какво се крие зад това, не зная.

По-малко се радвам на изгряването на слънцето, отколкото на твоето идване в Бенарес.

Твой Пандава

Писмо 35

Теодосий Мангала пише на митрополита на Малабар

Единосъщният и триипостасният Бог да те дарява с мир.

Дойдоха пратеници от страната България, на изток от Сърбия, да ни поканят да ги посетим. Това са поп Боян от страна на църквата и младият професор Харамбашев от страна на университета. Нашият водач, Пандит Гаури Шанкара, който е преуморен и простуден, ни посъветва ние двамата да идем в страната България, докато той малко отпочине. И вярно, нашият Пандит е повече сянка отколкото тяло. Същински индийски аскет. Макар че тук хората се претопяват от жегата, той непрестанно трепери от студ. Ех, къде е Сърбия къде е Малабар, нищо чудно.

Едва измолихме нашия скъп монах Калистрат да тръгне с нас. Той се съгласи да ни изпрати само до границата. И той бърза да избяга от съблазните на този свят в неговата Света Гора. Освен нашата настойчивост към това пътуване го подтикна и старото му приятелство с поп Боян. Това, бих казал, са двама души с една душа.

Единомишленици във всичко. Боян е вдовстваш свещеник и иска час по-скоро да напусне всичко и да иде в Света Гора. С нас тръгна и господин Богданович, а д-р Йевтим остана, за да подготви приема ни в Белградския университет.

В София бяхме приети сърдечно, особено от страна на църковните старейшини и народните маси. Образованите хора ни гледаха с това любопитство, с което се разглеждат редки животни в менажерия.

Затрупаха ни с храна и питиета. Мисля си, че ако в Индия ядяхме толкова нямаше да сме 360 милиона. Но чухме, че българския селяк се храни много скромно. Бяхме в знаменития манастир на свети Йоан в Рила планина. Това е светиня, с която се гордее българският народ. Ах, ако даде Господ и ние, бедните християни в Малабар, да изградим такъв един манастир! Но, утешавам се с това, че кубето на нашия манастир е много по-голямо и красиво от кубето на свети Йоан Рилски. Нашето кубе е тъмно-синьото небе, окичено с диаманти от звездите, които в Индия сияят по-ярко от където и да е. Ах, майко Индия!

Толкоз засега. Почтата ще отпътува. Клепалото за вечерня бие.

Твой верен и отдаден Теодосий Мангала

Писмо 36

Теодосий Мангала пише на митрополита на Малабар

Господ да ти дава мир и радост.

Посетихме Търново, стария престолен град на българските царе и патриарси. Бяхме в храма на четиридесетте мъченици, в който свети Сава Сръбски е отслужил последната си литургия в неделния ден преди своята смърт. Българският народ толкова го е обичал, че едвам е позволил на сръбския крал да го пренесе в Сърбия.

Селският народ в България ни остави най-добро впечатление Кротък, работлив, търпелив, покорен на властта и много църковен.

- Вие трябва да знаете, господа – каза ни някой от придружителите ни – че ние в България имаме расов въпрос, както и вие в Индия. При нас съществуват две България: Татар България и Славянска България. Тази двойственост ни е донесла много нещастия и много унижения през вековете на историята. Сега, щом подушим кръвта едни на други, се отблъскваме.

- Така е, така, - възкликна поп Боян – Тази двойственост е фатална за нас, българите. Но има и едно друго раздвоение, което е фатално за целите християнски Балкани. Това раздвоение е създадено от особен тип хора, които в България се наричат “байганьовци”, в Сърбия “дрипци”, а в Македония “чапкъни”. Аз бих помолил нашите височайши индийски гости да имат това предвид и добре да се пазят от българските байганьовци, от сръбските дрипци и от македонските чапкъни. Харамбашев започна остро да протестира. Към него се присъедини и Богданович. Но поп Боян нехайно продължаваше:

- Бай Ганьо, Дрипац, и Чапкън са най-големите неприятели на Балканите. Много често имат решаващо влияние във всички измъчени работи на току-що освободените балкански народи. Недейте дори да се опитвате да разговаряте с тях за Бога, за душата, за Месия на света, за Евангелието, за Ведите, за света като морално създание, нито за необозримите дълбини на всичко съществуващо, нито за човешкия род, като едно Божие семейство. Всичко това за тях е безинтересно като тибетските Тантри и Мантри. Те се хранят с най-ниската литература, и то с онази, която одобрява всички страсти, застъпва се за пороците и поставя злото над доброто. Отвътре те разстилат своите мрежи по паяжината на живота, за да уловят нещо за себе си и вечер измерват улова. Ловувайки за себе си и само за себе си те не затварят усти, викайки: За народа! За народа!

Харамбашев скочи:

- Ще е оплача от теб на владиката, поп Бояне!

- Ами моят владика мисли като мен, - отвърна поп Боян спокойно. – Но да завърша. Тези хора са вещи, но никога не са мъдри. Това са даровити чираци на Запада. Бомбастично се хвалят със западната култура, тоест с нещо в чието създаване не са взели никакво участие нито те, нито онези преди тях. На тях не им е нито до културата нито до Европа – тези двете те ползват само като търговска марка за своя настоящ лов. Знайте, че тези типове не представляват нито Балканите, нито Европа. Те са един болезнен тумор в тялото на Балканите. Те са виновни за много пролята братска кръв, за революции и войни, за заблудата на народа, за ненародната политика, за нехристиянската школа, за чуждата власт над нашето стопанство. Пазете се, господа, от байганьовците, дрипците и чапкъните балкански...

Имахме малка неприятност точно на входа на университета. Някакви студенти започнаха да ни се смеят. Някои ни подхвърляха разни неща. “Долу Азия!” чу се вик от една от отделените групи.

Поп Боян избухна и се провикна:

-Долу вие татари! Това са благородни азиатци, а вие сте кръвопийци от Азия

Когато воеводата Рама разбра какво викат младите, се хвана за меч си с дясната ръка.

Знаеш, той е индийски кшатри, винаги готов с меч да брани честта си. Иначе си прекарахме изключително приятно в България.

Нека светият апостол Тома защитава теб и целия наш Малабар.

Безгранично отдадения ти Теодосий Мангала

Серала Метра пише от Лондон на редактора на “Индийско огледало”

Струва ми се, че този Божи свят все още е достатъчно просторен за почтените хора, но и изпълнен с мъка за непочтените.

Мъчителен стана и за мадам Гладис Фаркхарсън. Да притичва от континент на континент за нея е така обичайно, както за един честит работник от Лондон да се вози от Ситито до Уимбълдън.

И тъй като, по повод най-новата си бунтовническа дейност в Индия, тя се опита да се прикрепя към нашата “Индоевропейска школа”, по-известна като “Школата на Митринович”, ние се постаряхме да свалим воала на тази тайнствена личност. Много малко научихме за нея в Англия, но много повече от нашите приятели от Америка. Затова Ви молим да публикувате тези данни във Вашия уважаван вестник.

Истинското име на тази жена не е Гладис Фаркхарсън, а Ребека Натан. Самото ѝ име подсказва на кой род и племе принадлежи.

Баща ѝ е бил сараф и като полски изгнаник се е преселил в Чикаго, където се ражда Ребека и където той умира.

Встъпвала е в брак повече пъти отколкото са пръстите на ръцете и краката ѝ. Огорчена от света заради смъртта на баща си, тя от ранна младост се приобщава към всички тайни и пагубни сдружения, антихристиянски, антирелигиозни и антидържавни. Много пъти е арестувана и наказвана, но това не я поправя. Никога не е встъпвала в брак поради причина на някакви чувства, а само по политически причини и по сметка – колкото да се укрие от полицията и да се добере до пари. В крайна сметка става член на тайно антихристиянско сдружение в Бруклин, което е само един клон на главната анархична организация в Испания. Ребека се превръща в главна движеща сила за това сдружение и остава такава и през последните 20 години. Няколко пъти е обикаляла света със своята мрежа, за да улови някого за своите анархични идеи и със своите искри, където и да отидела е произвела пожар във вид на бунтове, безредици, заговори, атентати и разрушения на всичко онова, което хората и народите са градили и творили. Защото разрушението е сърцевината на анархистичната програма. В Бруклин полицията е конфискувала техните листовки, които са разпространявали, където им се е искало. На тези листовки са изписани лозунгите: “Долу старият свят”, “Долу боговете и държавите”. “Всеки човек е бог и държава за себе си”.

Ребека е вече жена на години. Но чрез изкуствена козметика умее да се намаже и маскира като 20 години по-млада. Тя е напълно плешива. Затова носи изкуствена коса (перуки) и то веднъж черна, веднъж рижа или червена. Тя няма нито един естествен зъб. Челюстта ѝ е пълна с изкуствени бели зъби. Хората са влюбват в нейните коси и в нейните зъби от чисто незнание. Когато има опасност полицията да я залови, тя сваля косата от главата си и маха зъбите от устата си, и като плешив и беззъб просяк застава на улицата и протяга ръка за милостиня дори и на полицаите. Служи си със всички средства, най-много с отравяне на своите жертви, своите съпрузи и всички, които ѝ застанат на пътя. Служи си и с хипноза. Има големи очи със змийска острота. “Подплатена” е с различни паспорти и свои снимки, които я представят и като жена и като мъж и като уважавана дама и като просяк и като баба и като старец. Това е

втората Сара Бернар, само че не на сцената на един театър, а на сцената на целия свят.

Стига ли Ви това? Ако не, ние сме готови да изпълним целия Ви вестник с ребекините интриги и авантюри. Подобна личност наистина не може да има нищо общо с нашата школа, която е под знака на всечовеческо сближаване, милост и човечност. А тя просто се опита да се прикачи към нашата школа, което не е изненадващо. Това е един от нейните методи: да се представи като член на някое уважавано общество или клуб или като дъщеря на някой лорд или богаташ, или като приятелка на някой известен мъж. Когато нашата славна индийска певица Ратан Деви пееше индийски песни из Америка, Ребека я следваше неизменно. Също така тя е следвала Свами Вивекананда из всички страни, където е проповядвал Рамакришнината наука за обединението на всички вероизповедания в едно.

Сега стига ли Ви. Ако не, обадете си, ще Ви удовлетвори.

Ние от нашата школа най-дълбоко съжаляваме бедния Арджун Сисодия, който лекомислено е попаднал в мрежата на тази модерна Кирка, която превръща всеки, който я е доближил, в свиня.

С уважение и поклон

Сара Метра

Учител по санскритски език в “Школата на Митринович”

Писмо 43

Махмуд Омар пише на Халил Сеад Един в Делхи

Селям, сахиб.

Днес бе изслушването в съда по обвинението срещу госпожа Гладис Фаркхарсън и Арджуна Сисодия. Съдебните заседатели заеха своите места. Съдебният прокурор прочете обвинението. Всичко, което бе публикувано в “Индийско огледало” потвърди и Скотланд ярд от Лондон и полицията от Чикаго и Ню Йорк с множество допълнителни подробности. Всичко съвпада.

По време на четенето на обвинението Гладис Фаркхарсън седеше неподвижно без каквато и да е промяна на лицето ѝ. Арджуна бе нервен и развълнуван. Изглежда че всичко, което се четеше по адрес на неговата годеница, е било свършено неизвестно и ново за него. Често той отваряше уста, сякаш си взима въздух, и удряше с ръце гърдите си.

Арджуна бе обвинен за анархистичните листовки и толкова. При предишното си изслушване в съда госпожа Фаркхарсън прехвърли вината за тези листовка на Арджуна. Когато това беше прочетено Арджуна се удряше с двете си ръце по челото.

Гладис Фаркхарсън е обвинена в две престъпления:

1. за анархистична акция в Индия и
2. за отровителство на Катаяна Сисодия.

Вината по първото обвинение бе призната от Фаркхарсън, но тя посочи Арджун като инициатор. Вината по второто обвинение убедително отричаше. Но когато бе

прочетено лекарското потвърждение на прочутия цейлонски лекар Какусанде, който на място доказва, че Катяяна е умряла от отрова и като се вземат предвид други обстоятелства, като: омразата на госпожа Фаркхарсън към майката на Арджуна, тъй като тя е била основната пречка за годежа им, както и предаването на обвинената на полицията за изгарянето на вдовицата Сакунтала и най-накрая нейното тайнствено посещение на старата госпожа в тъмницата с безбожни предложения – когато всичко това бе прочетено надълго и широко, госпожа Фаркхарсън, която сигурно би преbledняла ако не беше намазана с руж, положи глава на масата. Арджуна, разбирайки за отравянето на майка му от обичаната от него жена, скочи на крака и извика: Кобра, а не жена! Ти уби създанието, което ми бе най-мило на света!

Тогава дойде нова изненада. Един от заседателите изискваше да се свали изкуствената коса на госпожа Фаркхарсън и да се извадят изкуствените ѝ зъби, за да се потвърди верността на онова, което е публикувано в “Индийско огледало”. Съдът се съгласи с това искане и помоли обвиняемата сама да стори това, за да не се налага да се прибегва до сила. Фаркхарсън седеше неподвижно известно време, сякаш решаваше какво да стори. Изведнъж скочи, смъкна златистата си коса от главата и си извади зъбите. Пред нас се оказа едно плашило, по-грозно от всеки изроден факир. Настъпи внезапна тишина. Когато Арджуан видя своята “богиня” в този страшен вид изгуби съзнание. Изнесоха го от съдебната зала и го поливаха със студена вода.

После съдебните заседатели изразиха единодушното си мнение, че така наречената госпожа Гладис Фаркхарсън, тоест Ребека Натан, е виновна за две престъпления: първо, за анархистичната акция и второ за убийството на Катяяна Сисодия. Въз основа на това съдът отсъди, че за вината си по първото престъпление Гладис Фаркхарсън трябва да бъде прогонена от Индия, а за второто си престъпление да се накаже със смърт, сходно със законите на нейната родна Америка. В допълнение: тъй като в Индия не е позволено смъртното наказание над хора, то трябва да се изпълни в мястото, където е родена осъдената, тоест Чикаго, и там да бъде убита на електрическия стол.

И, накрая, последната изненада. Гладис Фаркхарсън изслуша присъдата без никаква реакция. Нагласи внимателно косата си и своите зъби, а след това бе съпроводена до тъмницата. На следния ден бе намерена мъртва в килията си. По лицето ѝ личаха тъмни линии като колани. Онази нощ тя е отровила себе си.

Изслушването на Арджуна бе отложено, тъй като той не можеше да даде последната си дума. Аз помолих съда да го пощади поне за десетина дни, докато се оправи.

Ето така тази оплетено кълбо се размота почти докрай.

Струва ми се, Халиле мой, че Кисметът не идва само от Аллах, но и че човек е ковач на своята съдба. Може би хиндусите имат повече право като говорят за Кармата, отколкото ние мюсюлманите за Кисмета.

*Нека Аллах те обсипе с цвета на своята милост
Твой Махмуд*

Писмо 48

**Пандит Гаури Шанкара пише на везира на махараджата на Малабар
Ом, намо Тримурти.**

Досадихме с много писма от Европа на светлия ни махараджа – нека индийските Аватари го пазят от зли духове. Затова пишем на теб. Пък, когато той е в добро разположение и попита за нас, ти му прочети това.

Нямахме намерение да се задържаме в Сърбия и ден, а се задържахме по-дълго отколкото във Франция и Германия. Нашият индийски приятел Мартинович от Лондон ни помоли да се спрем в неговото отечество и ние го послушахме. И ето, задържахме се в тази страна шест месеца. Септември е и за сърбите това е най-приятното време, а за нас индийците страшен студ. Просто непоносимо, особено нощем. Затова се готвим утре да потеглим на Юг, а после по-нататък за Индия. Тук хората не се къпят и по веднъж дневно, а камо ли по няколко пъти, както ние в Индия, така че и това е необичайно за нас. Не е изненадващо, защото не се потят от горещината толкова, колкото нас и затова не се къпят.

За сърбите мога още да ти кажа, че това е народ, психически дълбок и съдбовно трагичен. Ще дойде време, когато ще бъде общопризнато, че това е най-дълбокият и най-трагичният народ в цяла Европа. Ако сърбите бяха останали верни на своя патриархален строй, своите обичаи, своите закони и своите разбирания за човека, семейството и обществото, те биха били най-щастливият и най-уважаваният народ сред народите, въпреки всичката си трагичност.

Изглежда трагичната съдба ги е следвала и ги застигала точно заради нарушенията във всичко това. Нарушението е дошло от европейската школа, в която са се учили държавните служители. Сърбия няма свои школи, свое възпитание на младежта. Тук е коренът на нейното зло. Ако някога успее да се освободи от европейската школа и установи свой начин на възпитание в духа на вековните народни схващания Сърбия отново ще се изпълни с духа на светителството и героизма, като съд, който се пълни и препълва с мед или мляко и прелива. Такава Сърбия ще бъде безмерно полезна и на Европа и на нас в Индия.

А каква е чуждата, ненародната школа в Сърбия, усетихме добре и ние тази вечер. В залата на университета беше организирана “индийска вечер”. Въпреки че Калистрат упорито се опитваше да ни убеди да не ходим на тази “вечер”, ние все пак отидохме по настояване на нашите приятели д-р Йевтим и Богданович. Калистрат се удряше в гърдите и викаше: “Сега ще видите срамотата Сръбска!”

Писмо 49

Монахът Калистрат пише от Света Гора на Митринович в Лондон

Драги ми Душане,
Мир ти и радост от Господа Христа,
Нито теб, нито мен послуша Комитетът по посрещането на високите гости от Индия. Вместо това организираха “индийска вечер” в университета, където нашите гости преживяха по-голямо разочарование от това на д-р Джон Мот и Рабиндранат Тагора. Аз едвам успях да им спася живота. Не можах да дойдат на себе

си няколко часа. Трепереха и мълчаха. Но на следния ден бяха разведрени. Получиха удовлетворение от огромната маса народ, който дойде на гарата, за да ги изпрати. Ужасни клетви бяха хвърляни на университета като “мътило на всяко зло”, като “крепост на чуждинството”, като “отрова за сръбския народ”. Въздухът се цепеше от викове и възклицания. Хората се приближаваха, ръкуваха се с нашите гости и се извиняваха с думите: “Простете, това не бяхме ние и това не е сръбският народ. Това е чуждинството, без Бог и без душа”. Децата се приближаваха и им целуваха ръцете. Нашите гости бяха трогнати до сълзи. Когато влакът потегли, настанаха гръмогласни възклицания: Да живеј Индия! Да живејат индийците! На добър час! Поздравете Индия! Елате пак!

Д-р Йевтим и Богданович изпратиха гостите до границата на Сърбия и се върнаха, а аз продължих с тях по пътя до Света Гора. Когато стигнахме до светогорското пристанище Дафни, гръцката полиция каза, че некръстени хора не могат да бъдат пуснати на Света Гора. Само Теодосий Мангала, като християнин, може да отплава и да остави своите другари. Напразно го умоляваха Пандит Шанкара и воеводата Сисодия поне той да отиде и да посети манастирите на Света Гора. След като нашият кораб трябваше да продължи плаването си, любезният игумен на манастира св. Панталеймон предложи на гостите ни да се прехвърлят в неговата ладийка и с нея да плават около светогорския полуостров, докато въпросът не се реши при Протата на Карея. А аз приех да ида в Протата и да измоля одобрение за тяхното акостиране на Света

Гора.

Като влязох в Протата и започнах да моля, старците ми казаха, че решението е взето преди известно време заради злоупотребата на някакви еврейски журналисти.

- Нека се направи изключение в този случай. Тези хора идват отдалеч.

- Изключение може да одобри само патриархът от Цариград.

Съгласиха се да изпратят телеграма на патриарха.

Тогава, по твоя съвет, се запътих към монаха Христодул. Но и там препятствие. Отец Христодул няколко пъти в годината се затваря в своята килия и не разговаря с никого четиридесет дена. И сега го намерих затворен. Написах му писмо за нашите гости, а той ми отговори, че съжالياва, че не може да ги приеме и да разговаря с тях. Но е съгласен да отговаря на въпросите им с писма. Връщам се в Дафни и съобщавам на нашите гости, че трябва да се изчака отговор от патриарха от Цариград, но дори и да дойде положителен отговор, те няма да могат лично да разговарят с отец Христодул, а вместо това само чрез писма. Те се задоволиха с това и започнаха веднага да пишат писма на о. Христодул. Тези писма отнасям на нашия голям духовник, а неговите отговори донася поп Боян на ладия. Знаеш ли кой е поп Боян? Това е онази велика душа, която се осмели да защити нашите индийци пред университета в София. Това е онзи юнак, който открито каза на нашите гости да се пазят от три типа хора на Балканите и то от: “дрипците” в Сърбия, “байганьовците” в България и “чапкъните” в Македония. Заради това е прогонен от България и е дошъл на Света Гора, за която и като овдовял поп отдавна е жадувал. Сега сме заедно, аз и той. Аз ще отнасям въпросите на о. Христодул, а той ще носи отговорите на нашите гости. През това време гостите ни бавно ще плават с ладийката на св. Панталеймон около Света Гора и с удивление ще наблюдават старите манастири на тази единствена монашеска държава в света.

*Нека Господ с духа свой да те озари и благослови
Твой Калистрат*

Писмо 50

Първото писмо от индийската мисия до монаха Христодул и отговор на писмото

Почитаеми отче,

Слушахме за теб и ти бяхме препоръчани, като на човек, който познава Индия и Европа и индийските Веди и Христовото Евангелие. Затова ти се покланяме и те молим да ни отговориш на тези въпроси:

1. От какво страда Европа и от какво страда Индия?
2. Може ли Индия да очаква спасение от Европа или Европа от Индия?
3. Дали истината се намира само в едно Верую или в комбинация от Всички вероизповеди?

Отговори на монаха Христодул:

На 1-вия въпрос: Европа и Индия страдат еднакво поради невежеството си. А невежеството е произлязло от човешката гордост. Индия никога не е познала истинския Път, а Европа се е отклонила встрани от истинския Път.

На 2-рия въпрос: Нито Индия от Европа, нито Европа от Индия. Защото нито Индия е носител на истината нито Европа. А спасението е в Истината и може да дойде и в Европа и в Индия оттам, където е Истината, а това е източно-православната църква.

На 3-ия въпрос: Истината не търпи комбинации, нито знае за смесици, нито търпи концесия. Истината е истина така, както в аритметичните формули $2 + 2 = 4$; $5 + 5 = 10$. Ако диваците от един остров кажат: $2 + 2 = 6$, а от друг: $2 + 2 = 8$, докато просветените казват, че $2 + 2 = 4$, дали би трябвало да направим сбор от всичките три случая, за да достигнем до истинското знание? Ако постъпим така, тогава ще съберем $6 + 8 + 4$ и резултатът, който ще получим е 18. И бихме твърдели, че $2 + 2 = 18$. Но това няма да отговаря на действителността. Действителна остава само една формула и това е, че $2 + 2 = 4$. Също така не може да се вземе за Истина сборът от различни и противоположни вероизповеди. Истината е по-чувствителна и от аритметичните формули. Тя не търпи и косъм неистина. Както и окото на човек не може да го търпи. Дори най-малкото косъмче да попадне в окото на човек, окото силно помътнява и зрението се разваля. Опитът на Рамакришна и неговия ученик Вивекананда да обединят всички вери на света и по този начин да “обогатят” Истината е провален в самото си, макар и много шумно, начало.

Писмо 51

Второ писмо от индийската мисия до монаха Христодул и отговора на писмото

4 въпрос: Как може невежеството да произлиза от гордостта?

5 въпрос: Какво мислиш за индийските богове?

6 въпрос: Как разглеждаш индийските аватари, дали като въплътени богове?

7 въпрос: Как оценяваш индийските свети книги: Ведантите, Пураните, Упанишади и останалите?

Отговорите на монаха Христодул:

На 4-ти въпрос: Невежеството произлиза от гордостта, в която човек си помисли, че може сам със собствения си ум и разсъждения или да намери или да разбере Истината без Божието откровение. Цената на такъв опит е невежеството. Само и единствено Бог може да разкрие и покаже Истината, защото Бог е Истината. Онзи който дава светлината и дъжда и здравето и живота, тоест онова, което никой друг не може да ти даде - Той държи Истината в самия себе си и я дава на хората, когато намери за нужно. Не я дава на гордите, самовлюбените и дръзките, а на смирените, несебичните и кротките. Това Индия никога не е знаела, а Европа го е забравила.

На 6-ти въпрос: В Индия аватари наричат хората, в които се явяват възплътени богове и то веднъж Вишну, веднъж Брахма, веднъж Шива, веднъж Васудева, веднъж Кришна и така без край.

Тези хора са търсили Истината чрез огромно усилие на тялото и мисълта си, чрез огромно самоизмъчване, пост, глад, нежалене на себе си. Вярвали са, че те, като ограничени, могат да постигнат Безграничния и като смъртни Безсмъртния. Тук е началото на тяхната гордост, от която е произлязло невежеството. Дали те са били инкарнации на индийски богове, които не са богове, аз не зная. Но нито един от аватарите не е бил инкарнация на единствения и свят Бог и това не ми е трудно да разбера.

На 7-ия въпрос: Ведантите, Упанишадите и останалите индийски философии ценя повече от елинските философии не заради нещо друго, а заради страшния аскетизъм на техните съставители. И ако хората трябваше да търсят Истината и Спасението в човешки философии, а не в Божието Откровение, тогава най-напред би трябвало да ги потърсят в индийската философия. Но, за щастие, Бог е разкрил на човечеството Истината, без помощта на всякакви човешки усилия и догадки и така е отблъснал като вредни измишльотини всички човешки философии, и елинската, и китайската, и индийската.

Писмо 52

Трето писмо на индийската мисия до монаха Христодул и отговорът на писмото

8-и въпрос: Какво мислиш за реинкаранцията?

9-и въпрос: Каква е причината за индийския песимизъм?

10-и въпрос: Какво може да спаси Индия от песимизма?

Отговорите на монаха Христодул:

На 8-и въпрос: От най-древни времена индийските мислители са започнали да разбират този свят като нещо безкрайно в пространството и времето, тоест, без начало и без край. Така те не са могли да предположат съществуването на някакъв друг свят, по-светъл и по-добър от този. Не са могли да си представят и някакъв друг свят освен този “безкраен и вечен” свят. Затова, когато душата излезе от тялото няма къде другаде да иде освен в някое друго тяло в този свят като единствено съществуващ. В този безкраен и вечен свят се намират и “боговете” и хората. Защото този свят е без

прозорци и без врати. Светът значи е *Самсара*, водовъртеж от богове, полубогове и хора, и всичко живо.

На 10-и въпрос: Истината ще спаси Индия от песимизма. Не “истината” от хората, а истината от Бога. Когато Индия познае Истината, която идва от Бога, тя ще познае и своите вековни заблуди и ще ги отхвърли. Когато Индия осъзнае, че този свят има своя Творец, има своето начало и своя край, и че съществува един друг свят, “в който няма болести, няма мъка и въздишки”, тогава всеобщата радост ще унищожи отчайващия песимизъм в нея, както светлината унищожава тъмнината. Тогава индийците ще отхвърлят и погрешната наука за реинкарнацията. Защото ще им бъде ясно, че когато душата излезе от тялото си напуска този ограничен свят и отива в друг, в своето царство, от което произлиза, и няма да се премества от тяло в тяло до безкрайност.

Писмо 53

Четвърто писмо на индийската мисия до монаха Христодул и отговор на писмото

11-и въпрос: Нима индийската божествена троица, Тримурти, не е подобна на християнската света Троица?

12-и въпрос: И нима индийските богове не са подобни на християнските ангели?

13-и въпрос: И нима индийските Аватари не са подобни на Месия или на християнските светци?

Отговори на монаха Христодул:

На 11-и въпрос: Само по цифрата *три* е подобна на индийската Троица или Тримурти на християнската света Троица и по нищо друго. Брахма, Вишну и Шива не са никакви сродници, а по-скоро ортаци. Всеки от тях има жена, а някои от тях, като Шива, много жени. Те често се противопоставят един на друг, така че докато единият гради, другият руши. Съвсем друго нещо е християнската света Троица. Това е важно духовно и морално единство от Отец и Син, и Свети Дух. Най-тясно и неразделно сродство; единство в троичността и троичност в единството. В исторически план нито се е случило нито би могло да се случи така, че Отецът да иска нещо, което Синът да не иска, или пък Светият Дух да стори нещо против волята на Отца и Сина. Тримурти са трима богове с три имена, така както някога в Египет Озирис, Изис и Хорус, в смъртна вражда. Светата Троица пък е един Бог с едно име. Името му е Бог, а Отец, Син и Дух Свети са изрази на Неговите вътрешни отношения.

На 12-и въпрос: Множеството индийски богове не са ни най-малко подобни на небесните ангели. Защото онези са сили на мрака, а тези са сили на светлината. Те имат разни воли, а ангелите изпълняват само една воля, волята на единния Бог.

На 13-и въпрос: Аватарите не са подобни на Месия. Защо? Защото първо аватарите са много, а Месия е един. След това, аватарите са хора, а Месия е Бог, Син на всевишния Бог. Аватарите са искали да спасят хората чрез своята логика и не са успели; Месия е спасил човечеството с истина, любов и жертва. Ако за месиите трябваше да се говори в множествено число, както за индийските аватари, тогава човешкият род никога не би могъл да види истинския си Спасител. Аз много съжалявам, че индийците очакват идването все на нови и нови аватари, както евреите посрещат и изпращат един по един

своите лъжемесии. С множеството си аватари или месии индийците станаха подобни на евреите, които те иначе изобщо не понасят.

Нито пък аватарите са подобни на християнските светци. Всеки индийски аватар е добавял наука към науката и слова към словото, понякога противоположни на предхождащите го аватари, докато всички християнски светци, от първия до последния, са се придържали към едно учение и са следвали един и същи път. А това е учението и пътя на Иисуса Спасителя. Всеки аватар се е представял за въплъщение на този или онзи индийски бог, а нашите светци са признавали само един въплътен Бог, Господа Иисуса, от край до край на човешката история.

Писмо 54

Пето писмо от индийската мисия до монаха Христодул и отговор на писмото

14-и въпрос: Нима индийските монаси, аскетите, не са подобни на християнските монаси, например на вас в Света Гора?

15-и въпрос: И нима индийските факири не са същите като християнските чудотворци?

16-и въпрос: И нима индийският народ въобще не е постнически народ като например православните народи?

Отговори на монаха Христодул:

На 14-и въпрос: Наистина, аскетизмът на индийските монаси е учудващ. Подобно мъчение и себеотрицание няма в историята на нито един нехристиянски народ. Но заради какво е това? За да се достигне едно безразличие към болката и радостта, към горчивото и сладкото, към живота и смъртта и за да се премине във вечна Нирвана, тоест в небитието. Християнският аскетизъм е в името на небесното царство. Християнските монаси изнуряват телата си, за да очистят душата си и да я освободят от старостта, за да се изпълни като такава със Божия Дух Свети и да се удостои с безсмъртен живот в царството небесно. *Аскезата в Индия значи е за унищожаване на живота въобще, докато аскезата при християните е за сподобяване с по-добър живот, вечния живот в царството на нашия небесен Отец.*

На 15-и въпрос: Индийските факири извършват някои мистификации, за да накарат хората да ги прославят, а не за да помогнат на братята и сестрите си. Християнските светци са правили и правят чудеса не в свое име, а в името на Христа и не заради собствената си слава, и не за да се покажат пред хората като чудотворци, а за да помогнат на хората като на свои братя в беда. Известно е, че християнските светители са бягали от човешката слава и са се крили от онези, които са ги прославяли.

На 16-и въпрос: Наистина, индийският народ е постнически народ много повече от други народи. Но не така, както православните народи, защото целите на поста, както и по-рано казахме, са съвсем различни. Но точно заради своето постничество Индия е предопределена от Господа Бога да приеме по-лесно Христовото учение, и по-цялостно и искрено да го приложи в живота си.

Писмо 55

Шесто писмо на индийската мисия до монаха Христодул

От твоя отговор на нашия 16-и въпрос ни се стори сякаш предвиждаш някаква голяма мисия за Индия в бъдеще. Затова ти поставяме следните въпроси:

17-и въпрос: Като Божии човек, наистина ли предвиждаш някаква значима роля на Индия в бъдеще?

18-и въпрос: Как би трябвало Индия да се приготви за тази роля?

19-и въпрос: Кой би могъл да ѝ помогне да се приготви за нея?

Отговори на монаха Христодул:

На 17-и въпрос: Велика и славна роля има Индия в бъдеще и то в недалечно. Бог не е забравил своята Индия, но Той има определен срок, в който извежда определени народи, сякаш са били скрити зад кулисите, на голямата сцена на световната драма, и прави всичко според Своя божествен ритъм.

На 18-и въпрос: Индия не може сама по себе си, посредством слабата си снага да се приготви за голямото бъдеще. Но Бог от небесата ще я дари с мъдрост и сила чрез Своите свети служители, за да я подготвят... Подготовката би се състояла в познаването на единствения истинен Месия, Спасителя на хората, Богочовека Иисус Христос и в кръщението в Негово име заради очистването от огромното греховно минало и проклетата карма.

На 19-и въпрос: На Индия сега може да ѝ помогне само един малък православен народ; казвам малък, защото Индия не се доверява на големите народи с империалистични стремежи и с икономически и политически апетити; казвам православен, защото само в православните народи е запазено чистото и свято християнство.

Писмо 56

Седмо писмо на индийската мисия до монаха Христодул и отговор на писмото

20-и въпрос: Защо източноправославната Църква досега не е пращала свои мисионери в Индия?

21-и въпрос: Какво би донесъл Христос на Индия?

22-и въпрос: Как, според твоето виждане, ще изглежда бъдещата християнска Индия?

Отговор на монаха Христодул:

На 20-и въпрос: Първата православна мисия в Индия е била през първото столетие на християнската епоха. Неин представител е бил светият апостол Тома и неговите последователи. Тази апостолска мисия е имала добър успех, но е била задушена от страна на езичниците и мюсюлманите. Останала е само една малка група в Малабар, която и до днес съществува. През следващите осем века източноправославната църква е прекарала в страшна борба с еретиците, от които последни бяха римокатолиците. След това Бог охлаби робуването на православните народи под игото на турците в

Мала Азия и на Балканите, и под игото на монголците в Русия. По време на тези робства западните народи се сдобиха със сила, създадоха империи и завладяха всички континенти, с тях и Индия. И само техните християнски мисии имаха достъп до покорените народи. Но без успех. Защото където кръстът е предхождан от меч, там кръстът е омразен. Едва сега източноправославните народи са във възможност да служат на братята си в Индия.

На 21-и въпрос: Христос е единственият, който може да свали мрака от индийското човечество, да го освободи от демонските окови, да изкупи кармата му, да разсее песимизма, да внесе радостта на живота, да отвори очите му за небесното царство като цел на земното битие, да опаше със сила и да напои с любов всички индийци.

На 22-и въпрос: Бъдещата Христова Индия си я представям със своя духовен взор като гълъбица, чиито крила са потопени в катран и тя не може да се литне. Когато Христос я окъпе и очисти и я напои със Своята кръв, и я вземе в Свои ръце, тя ще полети за радост своя, и за радост на светите небеса, и на всеки Божий народ.

Писмо 57

Осмо писмо от индийската мисия до монаха Христовул и отговор на писмото

23-и въпрос: Кой в Индия би бил най-големият противник на източноправославната мисия?

24-и въпрос: Кой от страна на Европа би пречил на работата на една източноправославна мисия в Индия?

25-и въпрос: Биха ли могли светогорски монаси да дойдат в Индия като християнски мисионери?

Отговор на монаха Христовул:

На 23-и въпрос: Най-големите противници на една мисия на нашата църква в Индия биха били теософите и окултистите, които мислят че са открили ключа на мъдростта в смесването и сбора на всички религии и всички философии; които настояват, че истината е в множествеността, а не в чистотата. А вие знаете, че чувал с прах не увеличава стойността на едно зрънце злато в прахта.

На 24-и въпрос: От страна на Европа на работата на православните мисионери биха пречили всички онези, които досега накараха единствено индийците да намразят християнството.

На 25-и въпрос: Светогорските монаси никога не биха излезли и на крачка извън Света Гора. Но Бог по своята воля задвижва и звездите в небето и може, разбира се, да напъти и някой от нас, нищожните монаси, към угодно Нему дело.

Простете, господа, мен, грешния и недостоеен Христовул

Писмо 58

Теодосий Мангала пише на църквата в Малабар

Христос сред нас!

Е и ще бъде вовеки!Света Гора! За жалост ние, бедните християни в Малабар, никога не сме и чували за нея. А аз, за голяма моя радост, вече цял месец съм на Света Гора. През първите петнадесет дни не ни беше позволено да стъпим в тази райска монашеска държава и то заради моите некръстени другари, но после дойде специално позволение от страна на патриарха от Цариград. Петнадесет дни живяхме в една малка ладия, плавайки бавно около Света Гора. Моите другари Пандит и Рама използваха това време, за да изпрацат различни въпроси на прочутия монах Христодул, от когото получавяхме много интересни отговори.

Царство без корона, държава без армия, страна без жени, богатство без пари, мъдрост без школа, кухня без месо, молитва без почивка, непрекъснатата връзка с небесата, неуморен хвалоспев за Христа, смърт без жалеене – това е Света Гора

Атонска. Де да можеше Индия, кръстена и некръстена, да направи замяна и да даде Хималаите за Света Гора! Защото в Света Гора хиляди и хиляди християнски монаси държат една вяра, изпълняват едно правило, имат една надежда, надеждата в небесното царство, и признават една защита на своята страна – пресветата Богородица. Ние успяхме да посетим десет от двадесетте главни манастири и много по-малки манастири, и килии на няколко отшелници. В наша чест се биха камбани и се пяха църковни песни. Моите спътници бяха просто очаровани. Пандит Шанкара каза:

- Ако цяла Европа имаше духа на Света Гора щеше да е мирна и щастлива; и Индия тогава би могла да обича Европа.

По стените на манастирските трапезарии четяхме следните четири монашески правила:

Целомъдрие,
Въздържание,
Послушание,
Мълчание.

Във всеки манастир има по някой личен духовник, опитен старец, който се отнася към останалите монаси като родител към деца.

Любовта е крайната цел на всички монашески подвизи в Свет Гора – любов към Бога и любов към ближните.

Аз се чувствах по-щастлив и по-радостен от всички. Нажалих се само от един монах, който ми каза, че ние, малабарските християни, се придържаме към някои еретични учения. “Това трябва да поправите, защото Божията истина не търпи и прашина неистина”, добави той съвършено любезно и мило. Може би това ще натъжи и вас. Но аз от свое има и от ваше име дадох дума, че ще отхвърлим всяко учение, което Света Гора смята за еретично. Ние искаме чистата и свята истина. И точно заради това влязохме в сблъсък с римокатолицизма, защото не искахме да признаем техните измишльотини, както от гледна точка на вярата, така и от гледа точка на поведението и църковните порядки.

Всеки манастир има своя ризница и костница. В ризниците се съхраняват скъпоценности, светини и ръкописи на светогорски мъдреци. В костниците са костите на починалите братя на дадения манастир. Утре е денят на починалите. За тях всяка събота се извършват Божествени служби в костниците. Въпреки че там има само мъртви кости, те се пазят с почит, защото ще дойде ден, когато тръбата на архангелите ще затръби и всички кости ще оживеят, както е казано в пророчествата.

Последният ден от нашето пребиваване в тази пречудесна страна беше и най-радостният. Това беше денят, в който монахът Христовул излезе от своята килия, след четиридесет дни доброволно заточение. През този ден той приемаше монасите, които като пчели се рояха около него от цяла Света Гора, за да го видят и чуят. Калистрат му измоли да приеме и нас.

Не разговаряхме много. Не беше и необходимо. По-сладко беше да се гледа лицето на този човек-агне. През живота си не съм срещал човек така кротък и благ, а в същото време толкова достолепен. Ето човека! помислих си аз. Моите другари шепнеха едни на други:

- Аватар!

Той гледаше в далечината с натъжените си очи. То е човек от далеч, човек от небесата, а не от този свят.

На раздяла той падна ничком и три пъти ни се поклони.

И тримата възкликнахме, сякаш сме се договорили:

- Ела в Индия. Такъв човек ни трябва.

Натъжените му очи се навлажниха със сълзи и той отговори:

- Аз съм мъртъв, само Христос живее в мен. Каквото Христос каже това и ще бъде...

*До скоро виждане
Ваш предан Теодосий Мангала*

Писмо 60

Монахът Калистрат пише от Света Гора на д-р Йевтим в Белград

Мир ти и радост от Господа Иисуса Христа.

Пристигнах в Света Гора от света с много наранявания на душата ми. Ще трябва дълго да я лекувам, докато не си възвърна онази ведрина, простота и сила, която имах по-рано. И аз преживях това, което преживяват всички наши монаси, когато излязат от Света Гора в света. Дълги години не могат да дойдат на себе си. Сякаш с пелин съм се хранил, така съм изпълнен с горчивина

И ти сипа много горчивина в душата ми. Послуша другиго, а не мен, и показа на нашите мили гости от Индия онзи срам в университета. Но нека ти е простено. Нека е простено и на всички останали, които вляха горчивина в душата ми. Сега съм толкова неукрепнал и неспособен за истинска молитва. Но ако Господ ми върне онова, което бях и имах по-рано, аз денонощно ще се моля на Бога и на Светата Пречиста за всички вас, приятели, също както и за неприятелите.

Съобщавам ти, че сутринта изпратихме нашите индийски гости. Пренощуваха в манастира Ксиропотам и на сутринта се спуснаха към Дафни. Никой не ги изпрати,

освен мен и поп Боян. Ти знаеш, че светогорците не са любопитни. Трудно може който и да било или каквото и да било да наруши техният дълбок мир душевен. Макар всички редом в своите манастири бяха необикновено любезни и отзивчиви към тези редки гости. Гостите препълниха торбите си с дарове от Света Гора. Отец Боян, който сега е приет за послушник при стареца Хростодул, им донесе от негово име няколко светогорски ръкоделия като спомен от Света Гора.

Когато стояха на палубата на ладията, а ние на брега, прощавахме се махайки си с ръце.

Пандит Гаури Шанкара каза:

- Никога няма да ви забравим!

Воеводата Рама Сисодия възкликна:

- Елате в Индия. И нека дойде големият духовник Хростодул!

Теодосий Мангала, задушавайки се от сълзи, само сподавено извика:

- Молете се на Христа Бога за нас....Елате...Индия ви очаква. Индия се нуждае от вас.

Тогава тишината запищя, а аз, дълго не знаейки какво да им кажа, издекламирах онези стихове от г-н Богданович:

“Индио стара, скъпа нам страна,

Страна нам скъпа, страна на всички блага,

От твоето стебло и ние сме клонка,

И ние сме деца от Хиндустан... ”*

Нека Господ Христос те благослови

Монах Калистрат

П.С. Ако искаш, пиши за всичко на Митринович и го поздрави. Защото от днес аз преставам да пиша комуто и да е. Трябва да лекувам душата си от светската горчилка. Сбогом.

**Свободен превод*